

SAMRÅDSUNDERLAG

Järnvägsplan, fastställelsehandling

Förbigångsspår Herrljunga Västra

Herrljunga kommun, Västra Götalands län

Projektnummer: 146181

Datum: 2019-01-25

Trafikverket

405 33 Göteborg

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Samrådsunderlag, Förbigångsspår Herrljunga Västra

Skapat av: VR Infrapro i samarbete med Radar arkitektur & planering AB, Calluna AB och KMV forum AB. Medverkande:

Ingrid Lindbom, planeringsarkitekt, Radar (redaktör)

Tobias Noborn, planeringsarkitekt, Radar

Dokumentdatum: 2019-01-25

Uppdragsnummer: 146181

Version: 1.0

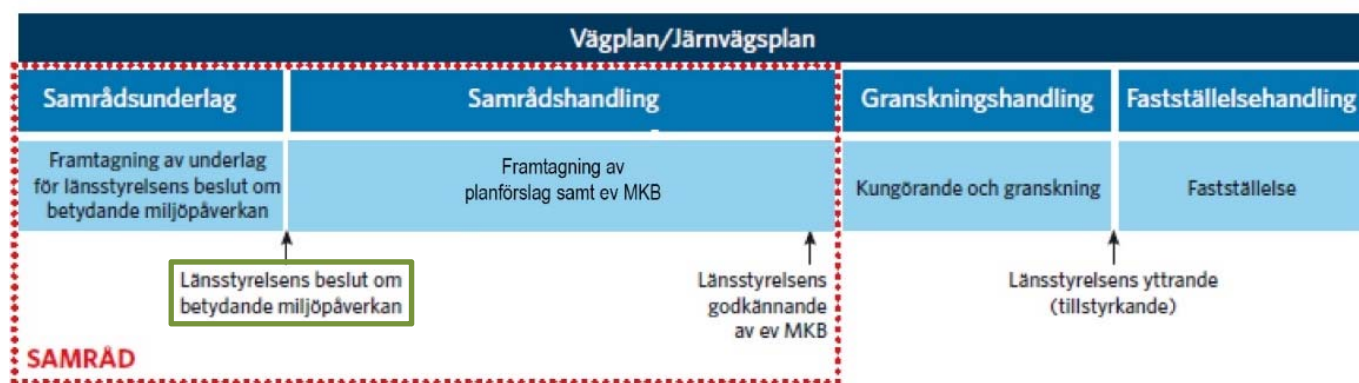
Kontaktperson: Niclas Wollner, projektledare Trafikverket

Innehåll

1. INLEDNING.....	4
2. SAMRÅDSKRETS OCH SAMRÅDSPROCESS.....	4
2.1. Samrådsrets	4
2.2. Samrådsprocess	5
2.3. Informationsmaterial	6
3. SAMRÅD	7
3.1. Samrådsunderlag	7
3.2. Samrådshandling	13
4. ANDRA INFORMATIONSTILLFÄLLEN	17
4.1. Tidigt skede samt framttagande av "Samrådsunderlag"	17
5. UNDERLAG.....	18

1. Inledning

Under järnvägplaneprocessen sker samråd med särskilt berörda, tillsynsmyndigheter och andra aktörer och organisationer. I samrådsredogörelsen sammanfattas och sammanställs hur samrådsaktiviteter i järnvägplaneprocessen bedrivits, vilka synpunkter som kommit in, Trafikverkets kommentarer till synpunkterna samt vilka åtgärder som de inkomna synpunkterna inneburit. Yttranden, minnesanteckningar och protokoll återges i sammanfattad form.

Figur 1. Planläggningsprocessen. Denna handling hör till Granskningsshandlingen. Processen fortsätter med fastställelse av järnvägsplanen. Bearbetad bild från Planläggning av vägar och järnvägar (Trafikverket 2014).

2. Samrådsrets och samrådsprocess

2.1. Samrådsrets

Den samrådsrets som avgränsats för samråd om järnvägsplanen med status "Granskningshandling" är följande:

- Länsstyrelsen i Västra Götalands län
- Herrljunga kommun
- Kollektivtrafikmyndigheten, Västra Götalandsregionen

Därutöver ingår enskilda som kan antas bli särskilt berörda enligt följande

- fastighetsägare som berörs genom markanspråk enligt plankartan
- fastighetsägare som berörs genom att bostäder ligger inom avgränsningen för bullerberörda
- fastighetsägare som särskilt berörs genom de kompensationsåtgärder som ingår i järnvägsplanen
- aktuell vägförening som berörs av stängning av plankorsning.

Efter skedet "Samrådsunderlag" har samråd inte skett med allmänheten eftersom planen efter länsstyrelsens yttrande inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

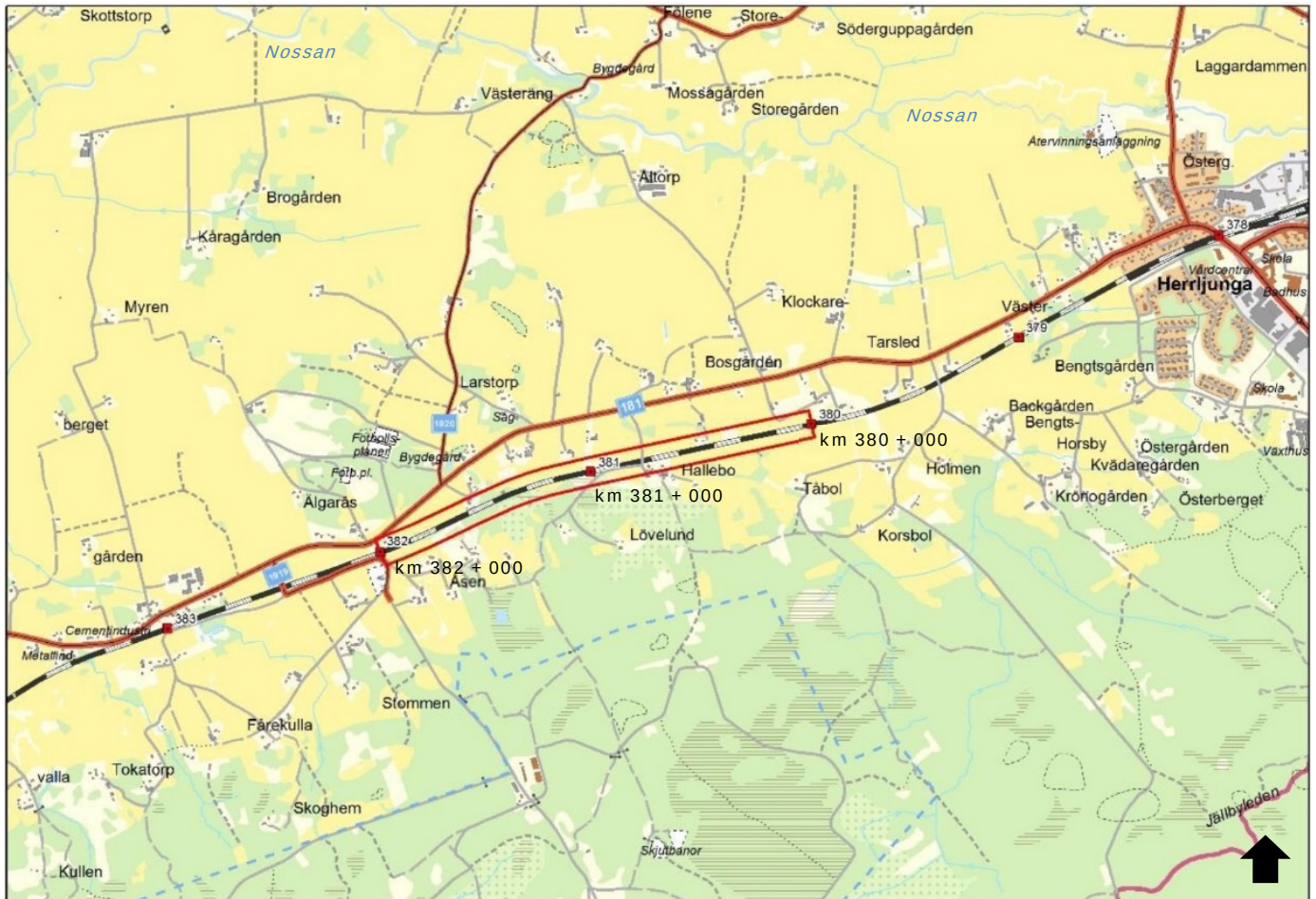
2.2. Samrådsprocess

Följande samråds- och informationstillfällen har hittills genomförts:

SAMRÅDSPARTER	TYP	DATUM
Allmänhet	Informationsmöte, Remmene bygdegård	2016-06-20
Fastighetsägare som använder plankorsningen vid Hallebo: Hallebo 1:2, Hallebo 1:3, Hallebo 1:9, Larstorp 4:7, Larstorp 2:7	Informationsmöte, enskilda samtal, Remmene bygdegård	2017-02-07
Herrljunga kommun	Informationsmöte, Herrljunga kommun	2017-02-23
Länsstyrelsen Västra Götalands län	Samrådsmöte, Länsstyrelsen Göteborg	2017-03-10
Enskilda som särskilt berörs, Herrljunga kommun, kollektivtrafikmyndigheten (Västra Götalandsregionen)	Samrådsunderlag tillgänglig för samråd på webb.	2017-04-10 till 2017-04-26
Herrljunga kommun	Samrådsmöte	2017-06-19
Allmänhet	Samrådsmöte, Remmene bygdegård	2017-06-19
Enskilda som särskilt berörs, Herrljunga kommun, kollektivtrafikmyndigheten (Västra Götalandsregionen)	Samrådshandling tillgänglig för samråd på webb.	2017-10-12 till 2017-11-06
Enskilda som särskilt berörs	Samrådsmöte, Remmene bygdegård	2017-10-23
Länsstyrelsen Västra Götalands län	Samrådsmöte, Länsstyrelsen Göteborg	2017-11-08
Berörda markägare	Enskilda samtal	oktober till december 2017

2.3. Informationsmaterial

Projektet har en egen projektsida på Trafikverkets hemsida med titel "Förbigångsspår Herrljunga Västra" där arbetet beskrivs översiktligt. Där kan man följa projektets arbete då projektsidan uppdateras regelbundet med senaste nytt. På projektsidan finns även allt informationsmaterial och alla handlingar tillgängliga för varje skede.

Figur 2. Utredningsområdet för åtgärder kopplade till järnvägsanläggningen. Kilometermarkeringar markerade.
Bakgrundskarta © Lantmäteriet/geodatasamverkan

3. Samråd

Samrådsyttranden, synpunkter och kommentarer till dem skrivs i kronologisk ordning. Det innebär att för de tidiga skedena är svaren annorlunda än i senare skeden när utredningsarbetet kommit längre.

3.1. Samrådsunderlag

I det inledande skedet av järnvägsplanen då "Samrådsunderlag" tas fram har samrådsmöten skett med Herrljunga kommun och Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Även andra informationstillfällen har genomförts, se kapitel 4. Handlingen med status "Samrådsunderlag" har sedan skickats ut för skriftliga synpunkter.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Samrådsmöte 2017-03-10

Vid samrådsmöte med länsstyrelsen 2017-03-10 deltog representant från Trafikverket, konsulter från konsultgruppen kring VR Infrapro samt representanter från länsstyrelsens olika enheter. Inför mötet hade länsstyrelsen ett utsänt underlag om projektet att tillgå. Syftet med mötet var ett tidigt samråd med informationsutbyte inför framtida prövningar och beslut i projektet.

Konsulterna redogjorde för kunskapsläget hittills som samlats in inför arbetet med järnvägsplanen, dess MKB-/miljöbeskrivningsarbete samt landskapsanalys. Därefter redogjorde länsstyrelsen för den information som är aktuell utifrån myndighetens planeringshorisont. När det gäller buller framförde länsstyrelsen att bulleråtgärder kan bli aktuella både inomhus och utomhus, samt att bullerutredning behöver omfatta höga tonkomponenter kring exempelvis godståg vid bromsning m.m. Länsstyrelsen påtalade möjligheten att flytta bostadshus som en åtgärd. Max- och ekvivalentnivåer, hörbara tonkomponenter, för dygn resp. dag/natt behöver utredas.

Länsstyrelsen påtalade behovet av riskutredning för området inom 150 meter på ömse sidor järnvägen. Man efterfrågar också utredning av förorenade områden och fördjupad utredning där schakter kommer att genomföras för hantering av förorenade massor.

Länsstyrelsen påtalade vikten av att vara uppmärksam på om spåret innebär att man behöver korsa, leda om, kulvertera vattendrag/småvatten. Det kan innebära tillstånd/anmälan och kräva ev. dispens/tillstånd för markavvattning. Miljökvalitetsnormer ska också beaktas.

När de gäller naturmiljö påpekade länsstyrelsen att om man kan visa att bevarandestatusen inte påverkas negativt för skyddade arter behövs ingen ansökan om dispens. Om bedömningen är att bevarandestatusen kommer att påverkas behöver man beakta påverkan såväl lokalt som regionalt. Ansökan om dispens kan undvikas om man tillför kompensationsåtgärder. Begreppet ekologisk funktion är också viktigt att ta hänsyn till.

Biotoper skyddade av det generella biotopskyddet hanteras i planprocessen och behöver inget särskilt dispensförfarande. Skyddets syften ska tillgodoses inom ramen för planen. Om

biotoper skyddade av det generella biotopskyddet påverkas utanför planområdet kan dispens behöva sökas.

Länsstyrelsen framhåller att bymiljön vid Hallebo har kulturhistoriska värden även om den saknar formellt skydd. Arkeologiska utredningar behöver genomföras för det område som blir aktuellt för byggnation längs hela sträckan. De beställs av länsstyrelsen efter anmodan av Trafikverket.

För friluftslivet vill länsstyrelsen att man belyser skillnader mellan dagens situation och hur det kommer att bli framöver med tanke på barriäreffekter. Målpunkter bör beskrivas. Remmene skjutfält är av intresse för naturvårdsintresserade, vilket kan påverka den geografiska avgränsningen kopplat till tillgänglighet.

Länsstyrelsen påtalar också att Herrljunga kommun, både i sin gällande översiktsplan och i den som är under framtagande, har ett vägreservat för väg 181 i ny sträckning som berör utredningsområdet.

Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan 2017-06-14

I beslut daterat 2017-06-14 meddelar länsstyrelsen att man finner att projektet inte är av den art att det kan anses medföra betydande miljöpåverkan. Av motiven framgår att med beaktande av projektets karaktäristiska egenskaper, lokalisering och de möjliga effekterna, anses projektet inte ha betydande påverkan på miljön. Enligt länsstyrelsen bör särskild uppmärksamhet ägnas följande frågor i det fortsatta arbetet.

- *Skyddade arter* – särskilt påverkan på småvatten som livsmiljö för groddjur och påverkan på arternas bevarandestatus samt tillgången till platser för fortplantning.
- *Begränsa markintrång* – för anläggningen som helhet och särskilt i bymiljön Hallebo.
- *Miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten* – Nossan omfattas av MKN och är recipient av ytvatten från området. Dagvattenhanteringen är viktigt att beskriva.
- *Markavvattningsföretag* – Samråd med befintligt markavvattningsföretag Tarsleds stom. Åtgärder inom vattenområden kan innebära tillstånds- eller anmälningspliktig vattenverksamhet.
- *Masshantering*.
- *Elektromagnetiska fält*.
- *Riktvärden för buller*.

Utskick av samrådsunderlag

Informationsbrev om samråd för järnvägsplan med status "Samrådsunderlag" har skickats till enskilda som kan antas bli särskilt berörda, till Herrljunga kommun samt till kollektivtrafikmyndigheten, Västra Götalandsregionen (*Utkast till samrådsunderlag, Järnvägsplan, Förbigångsspår Herrljunga Västra, 2017-04-10*). Underlaget har funnits tillgängligt på

projektets sida på webben. Det var möjligt att lämna synpunkter mellan 10 april - 21 april 2017.

Kollektivtrafikmyndigheten har inte inkommit med något yttrande. Herrljunga kommun är positiv till utredningen och vill särskilt framhålla att boendeperspektivet tas i beaktning och att hänsyn tas till planerna för väg 181, se nedan. Nedan sammanfattas inkomna yttranden tematiskt.

Läge för förbigångsspåren

Frågor har ställts kring varför just denna sträcka av Västra stambanan är aktuell för förbigångsspår, samt läge inom utredningsområdet.

Trafikverkets kommentar: När det gäller läget på Västra stambanan kommer detta att förtydligas i järnvägsplanens samrådshandling. När det gäller läget inom utredningsområdet utreds det inom järnvägsplanen. I skedet för samrådsunderlaget utreds hela utredningsområdet – en sträcka på 2 km, varav ca 1 km kommer att behövas för förbigångsspåren.

By- och boendemiljön vid Hallebo

Bymiljöns kvaliteter och unika karaktär framhålls samt gårdarnas kvaliteter som boendemiljö. Boende i byn anser att flytt av bostadshus förstör de kulturhistoriska värdena och att ersättningsnivåer för ev. inlösen inte motsvarar att bygga nytt på annan plats. Generellt påtalas också vikten av att de boende intill järnvägen kan fortsätta att bruka markerna för att identifierade värden ska vidmakthållas.

Trafikverkets kommentar: Bymiljön kommer att hanteras som både kulturmiljö och boendemiljö i fortsatta utredningar. Vid markintrång är det marknadsvärdeminskningen på fastigheten som ersätts. Reglerna i expropriationslagen är styrande i ersättningsfrågor. Företag kan drabbas av rörelseskada enligt jordabalken, som ersätts i de fall skadan går att påvisa och den är tillräckligt stor. Möjlighet till individuella samtal erbjuds alltid i samband med samrådsmöten.

Elektromagnetiska fält

Boende intill järnvägen undrar hur elektromagnetiska fält påverkar.

Trafikverkets kommentar: För bebyggelse kring befintlig järnväg bedöms risken vara låg för att utsättas för elektromagnetisk strålning inom utredningsområdet. Frågan kring elektromagnetisk strålning hanteras vidare i miljöbeskrivningen. Föreligger det någon risk vid exponering av elektromagnetiska fält, kommer frågan utredas ytterligare. Vid anläggandet av järnväg tillämpar Trafikverket försiktighetsprincipen i miljöbalken.

Stängning av plankorsning vid Hallebo, ersättningsvägar och ekonomiska ersättningar

Flera yttranden gäller stängningen av plankorsningen och negativa effekter på brukandet av marker på båda sidor järnvägen med längre resor. Även påverkan på friluftslivet uppmärksammas och man befarar olagligt spring över järnvägen. Kommunen önskar utredning av möjligheterna till en planskild korsning. Frågor kring ersättning för företag och intrång på fastigheter för verksamheter har inkommit.

Trafikverkets kommentar: Stängning av plankorsningar är ett generellt säkerhetshöjande arbete längs hela Västra stambanan som pågår som är oavhängigt detta projekt. Vid stängning av plankorsningar gör Trafikverket en bedömning av hur stor påverkan kommer att bli och tar med längd på färdväg, antal påverkade fastigheter/brukningsenheter m.m.

Ersättningsvägar kommer att ersätta den befintliga korsningen. Sträckningen av dessa kommer att utredas i fortsatta studier och avgörs i samråd med sakägarna under en lantmäteriförrättning. Ersättning kan utgå beroende på fördröjning p.g.a. förlängda transporter enligt Lantmäteriets beslut.

För påverkan på fastigheter med näringsverksamhet gäller att Trafikverket kan bekosta ev. flytt av byggnader eller ersättning för byggnader efter värdering.

Väg 181

Flera synpunkter och kommentarer rör väg 181 som löper parallellt med stambanan på dess norra sida mellan Vårgårda och Herrljunga. Under 90- och 00-talen har vägen utretts med ett övergripande syfte att höja vägstandarden. Kommunen meddelar att en åtgärdsvalsstudie (ÅVS) för väg 181 nu upphandlas av berörda kommuner. Synpunkterna rör hänsynstagande till planerna till ny sträckning samt potentialen att samordna de nu aktuella förbi-gångsspåren med byggandet av väg 181 i ny sträckning med planskild passage av järnvägen.

Trafikverkets kommentar: Hos Trafikverket är projektet inte aktivt i dagsläget och finns inte angivet med finansiering i Trafikverkets nationella plan eller Västra Götalandsregionens regionala plan för transportinfrastrukturen 2014–2025. Som en trafiksäkerhetshöjande åtgärd har en gång- och cykelväg utretts längs väg 181, med en planerad byggstart i oktober 2017.

Förorenad mark

Frågor har inkommit om förorenad mark längs järnvägen.

Trafikverkets kommentar: I arbetet med att ta fram järnvägsplanen utreds markmiljö och potentiella markföroreningar som en del i det generella undersökningsansvaret, enligt 2 kap 2 § miljöbalken. Provtagningar har genomförts och att resultat från dessa kommer att redovisas i samrådshandlingen med MKB/miljöbeskrivning.

Buller

Frågor om buller och bullerskyddsåtgärder har inkommit.

Trafikverkets kommentar: Bullersituation och bullerskyddsåtgärder utreds under järnvägsplanen och i MKB/miljöbeskrivning. Trafikverkets nya riktlinje "Buller och vibrationer från trafik på väg och järnväg", (1 januari 2016) tillämpas.

Samrådsmöte med Herrljunga kommun, 2017-06-19

Trafikverket bjöds in till möte med Herrljunga kommun i juni 2017. Vid mötet presenterade Trafikverket utredningsläget. Kommunen nämnde att man i sin översiktsplan, som antas under sensommaren/hösten redovisar en framtida sträckning av väg 181 som kan beröra utredningsområdet för järnvägsplanen. Möjliga ytor för upplag av massor diskuterades och kommunen kom med några förslag som skulle undersökas vidare.

Samrådsmöte för allmänhet, 2017-06-19

Samrådsmöte genomfördes i Remmene Tarsleds bygdegård 2017-06-19 dit allmänheten var inbjuden. Syftet var att tidigt i planeringsprocessen presentera framtagna förutsättningar och utredningar samt hur utredningsläget för lösningar för järnväg och omgivande vägnät såg ut.

Efter en inledande presentation av utredningsläget samlades deltagarna på mötet i mindre grupper kring bord där också personer från Trafikverket och konsulter satt. Gruppvis diskuterades projektet och deltagarna uppmanades att lämna synpunkter skriftligen antingen i samband med mötet eller att skicka in synpunkter efteråt. Trafikverkets markförhandlare fanns också på plats. Det fanns möjlighet att boka enskilda samtal med denne. Nedan sammanfattas inkomna yttranden tematiskt.

Buller

Flera frågor om buller och bullerskyddsåtgärder kom vid mötet och som inskickade synpunkter. Bland annat är man oroad för bromsljud.

Trafikverkets kommentar: Bullerutredning pågår och den kommer senare visa vilka åtgärder som kommer att utföras. Byggnader klassade som bostad kommer att ingå i bullerutredningen och utredningen kommer föreslå åtgärder. Bullerdämpande åtgärder kan vara bullerplank eller vall, bullerskyddande fasader, byta fönster samt bygga bullerskyddade uteplatser så att bullernivåerna inte överskrider de riktvärden som gäller. Bullerutredningen inkluderar även buller från start- och inbromsning på förbigångsspåren. Vilka åtgärder som blir aktuella föreslås i en Bullerutredning och samtal förs med respektive fastighetsägare.

Stängning av plankorsning vid Hallebo, ersättningsvägar och ekonomiska ersättningar, Flera framförda synpunkter gäller stängningen av plankorsningen och negativa effekter på brukandet av marker på båda sidor järnvägen med längre resor. Även påverkan på friluftsliv, djurliv samt vegetation uppmärksammas och man befarar olagligt spring över järnvägen. Frågor kring ersättning för företag och intrång på fastigheter för verksamheter har inkommit. En synpunkt har också inkommit som anser att ersättningsvägen skall följa och byggas enligt trafikverkets riktlinjer för enfältsväg (med dubbelriktad trafik) VR60.

Trafikverkets kommentar: Det vägalternativ som ska ersätta den stängda plankorsningen, är under utredning. Det valda alternativet redovisas på nästa samrådsmöte. Ansökan kommer även att skickas till Lantmäteriet för beslut. Vägstandarden på nya vägsträckningen/Trafikverkets serviceväg, längs spåren, kommer att bli enligt "Regler för vägars och gators utformning" (VGU) samt bärighetsklass minst BK2. Eventuell ersättning för markintrång inkluderar även eventuella byggnader. Ersättning för byggnader sker efter besiktning och värdering, av respektive byggnad. Genomförande av markbyten mellan privata markägare sker utanför Trafikverkets försorg.

Järnvägsplanen kommer att redovisa vilket tillfälligt nyttjande respektive permanent nyttjande av ytor, som kommer att behövas för järnvägen med bank, diken, teknikbyggnader, ersättningsvägar m.m. Trafikverket studerar i detalj bibehållandet av befintliga funktioner och möjligheten att de ska fortsätta fungera i största möjliga utsträckning. Ersättning för markintrång inkluderar även eventuella byggnader. Ersättning för byggnader sker efter besiktning och värdering av respektive byggnad. Har fastighetsägaren sin brunn där den nya anläggningen ska byggas så ersätts den likvärdigt.

I projektets avvattningsutredning kommer även befintlig avvattnings inom anläggningen att inkluderas.

Läge för förbigångsspåren och påverkan på natur- och kulturvärden

Frågor har ställts kring varför just denna sträcka av Västra stambanan är aktuell för förbigångsspår, samt läge inom utredningsområdet. Dessutom påpekas att projektet kan komma att påverka områden med höga natur och kulturvärden.

Trafikverkets kommentar: Placeringen av förbigångsspåren grundas på en simulerad och optimerad tågföring som är framtagen i en åtgärdsvalsstudie. Förbigångsspåren är en del av en stor satsning gällande kapacitetsökning utmed Västra stambanan. De utpekade placeringarna är därför viktiga i förhållande till varandra. Projektet har fått i uppdrag att bygga spåren inom ett utpekat utredningsområde på 2 km, se figur 2.

Inom projektets utredningsområde finns kurvor som styr över växlarnas placering i sydväst. Växlarna måste ligga i rakspår. Det finns även en plan del som börjar efter kurvorna vid plankorsningen Hallebo. Detta är en fördel då tågen kan accelerera i medlut, vilket är möjligt åt båda hållen med den föreslagna lösningen.

Projektet kommer att ta hänsyn till natur- och kulturvärden genom att skydda eller om möjligt flytta på skyddade/rödlistade arter. Utredningar fortgår.

Väg 181

Synpunkter finns angående väg 181 som löper parallellt med stambanan på dess norra sida mellan Vårgårda och Herrljunga.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket vill förtydliga att det inom ramen för järnvägsutbyggnaden inte är möjligt att ta en eventuell framtida utbyggnad av väg 181 mellan Bråttensby–Bergagårde i beaktande eftersom det saknas beslut om hur och när en sådan utbyggnad kan bli aktuell. Om och när det kan bli aktuellt att bygga om väg 181 är en fråga som ägs av Västra Götalandsregionen inom ramen för den Regionala transportplanen som kan ge Trafikverket i uppdrag att bygga om vägen.

Planskild passage i Hallebo

Synpunkter finns angående att uppföra en bro eller tunnel i Halleboområdet för fordonstrafik, gående/cyklande eller för boskap.

Trafikverkets kommentar: Gällande gång-/kotunnel eller bro vid Hallebo eller Spårabotrakten finns för närvarande inga sådana planer.

Tydligare presentationsmaterial

Synpunkter finns på att det saknas bilder på banprofil, schematisk spårplan samt tydligare färger i presentationen.

Trafikverkets kommentar: Synpunkter tas med till nästa samråd.

3.2. Samrådshandling

I skedet av järnvägsplanens process som benämns ”Samrådshandling” har samrådsmöte med enskilda som särskilt berörs genomförts, enskilda samtal med fastighetsägare samt samråd med länsstyrelsen. Järnvägsplanen med status ”Samrådshandling” har sedan funnits tillgänglig för synpunkter på projektets webbplats.

Samrådsmöte för enskilda som särskilt berörs, 2017-10-23

Samrådsmöte genomfördes i Remmene Tarsleds bygdegård 2017-10-23. Enskilda som särskilt berörs var inbjudna till mötet. I och med att planen inte bedöms innebära en betydande miljöpåverkan bjöds inte allmänheten in. Syftet var att presentera aktuellt förslag till järnvägsplan och järnvägsanläggning och tillhörande vägar m.m. samt ge möjlighet till insyn och påverkan.

Efter en inledande presentation av förslaget och utredningsläget samlades deltagarna på mötet i mindre grupper kring bord där också personer från Trafikverket och konsulter satt. Gruppvis diskuterades projektet och deltagarna uppmanades att lämna synpunkter skriftligen antingen i samband med mötet eller att skicka in synpunkter efteråt. Trafikverkets markförhandlare fanns också på plats. Det fanns möjlighet att boka enskilda samtal med dessa personer. De frågor som uppmärksammades på mötet är sammanställda tillsammans med inkomna yttranden efter mötet, under samrådstiden, se *Utskick av samrådshandling* på nästa sida.

Utskick av samrådshandling

Informationsbrev om samråd för järnvägsplan med status ”Samrådshandling” har skickats till enskilda som kan antas bli särskilt berörda, till Herrljunga kommun samt till kollektivtrafikmyndigheten, Västra Götalandsregionen (*Samrådshandling: Järnvägsplan – Förbigångsspår Herrljunga Västra, 2017-10-11*). Handlingarna, plankarta, järnvägsplanbeskrivning med tillhörande bilagor/utredningar, har funnits tillgängliga på projektets webbplats. Synpunkter har kunnat lämnas mellan 2017-10-12 och 2017-11-06. Kollektivtrafikmyndigheten och Herrljunga kommun har inte inkommit med något yttrande. Nedan sammanfattas inkomna yttranden tematiskt.

Lokalisering

Flera synpunkter och diskussioner har handlat om lokaliseringen av anläggningen till planerat avsnitt av Västra stambanan. Flera förslag har inkommit om lokaliseringar på båda sidor Herrljunga och på olika sträckor mellan Herrljunga och Vårgårda där man menar att en anläggning skulle störa färre människor.

Trafikverkets kommentar: Placeringen av förbigångsspåren grundas på kapacitetsutredningar med simulerad och optimerad tågföring, som är framtagna i den åtgärdsvalsstudie som föregått åtgärdsplaneringen. Förbigångsspåren är en del av en stor satsning gällande kapacitetsökning utmed Västra stambanan med ett drygt 10-tal liknande åtgärder. En jämn spridning av förbigångsspåren har visat sig vara viktigt eftersom det ökar flexibiliteten att kunna lägga flera olika tidtabeller. Aktuellt projekt planeras på en sträcka där det är långt mellan befintliga förbigångsspår. Utifrån åtgärdsvalsstudien har projektet fått i uppdrag att bygga spåren inom ett utpekad utredningsområde på 2 km se figur 2.

Inom projektets utredningsområde styrs lämplig lokalisering av både lutningar och kurvor. Det finns en plan del av spåret som framgår av kartor i järnvägsplanbeskrivningen (kapitel 6). Utanför den plana delen, åt båda håll, är lutningarna 10 ‰, vilket är en kraftig lutning för tunga godståg när de ska starta från stillastående. I utredningsområdets västra del finns kurvor som styr över växlarnas placering. Växlarna måste ligga i rakspår. Med dessa förutsättningar har anläggningen optimerats för att göra minsta möjliga markintrång på fastigheterna vid Hallebo, få erforderlig längd samt ansluta till enda möjliga raksträcka nära Remmene kyrka.

Ersättningsväg

Eftersom plankorsningen vid Hallebo stängs har Trafikverket efterfrågat synpunkter på ersättningsvägar från berörda.

Frågan om ersättningsväg uppmärksammas i samrådet främst av de som bor nära Hallebo-korsningen. Av diskussioner och yttranden framgår att man önskar vägar med standard hög nog för statsbidrag åt både öster och väster, även om man menar att man har störst behov av den östra. Förutom de två föreslagna alternativa vägarna åt öster, har boende också föreslagit ett tredje alternativ som innebär nybyggnad av ca 450 m väg i en sträckning som ligger mellan de befintliga alternativen. Vägen åt öster förvaltas idag av en vägsamfällighet. Vid samrådstillfällena har olika uppfattning framkommit om vilket alternativ som förordas. Någon entydig bild har inte framkommit. Vägsamfälligheten har inte inkommit med något samlat yttrande i alternativfrågan.

Trafikverkets kommentar: Med rådande situation med långa bomfällningstider vid Hallebo har ambitionen varit att erbjuda koppling både väster och öster ut för resor både mot Herrljunga och Vårgårda. En ny väg åt väst ut kan också användas som serviceväg till anläggningen. Vägen öster ut är befintlig, har statsbidrag, och föreslås rustas upp genom mötesplatser m.m. På den östra delen av sträckan finns två alternativa befintliga vägar att rusta upp.

Trafikverket har vägt för- och nackdelar av vägalternativen åt öster och i överväganden tagit in synpunkter från medlemmar i vägföreningen och boende kring vägen. Sammantaget föreslår Trafikverket den norra av de föreslagna alternativen som den väg som rustas upp. Det planeras ske i samråd med berörda markägare och vägföreningar.

Planskild passage

Synpunkter finns angående att uppföra en bro eller tunnel i Halleboområdet för fordonstrafik, gående/cyklande eller för boskap.

Trafikverkets kommentar: Gällande gång-/kotunnel eller bro vid Hallebo eller Spårabotrakten finns inga sådana åtgärder med i planen. Tillgängligheten avses upprätthållas via de båda befintliga planskilda korsningarna i närområdet.

Buller

Många bostäder har höga bullernivåer i dag. Flera fastighetsägare har frågor och synpunkter på bulleråtgärder såsom bullervall, plank och åtgärder på den egna fastigheten.

Trafikverkets kommentar: Inventering av bostädernas bullersituation, fasadmaterial och fönster samt ventilation har genomförts. Utifrån samhällsekonomiska avvägningar och i

samråd med enskilda fastighetsägare kan bulleråtgärder erbjudas vissa utsatta bostäder. Bullerskyddsåtgärder i spårens närhet kommer därutöver att fastställas i järnvägsplanen.

Miljöåtgärder

Några fastighetsägare har frågor om påverkan på vattenflöden och på kompensationsåtgärder för naturmiljö och biotoper.

Trafikverkets kommentar: En särskild underlagsrapport kring kompensationsåtgärder har tagits fram. Åtgärderna fastställs inte i planen. Åtgärderna föreslås på marker där det är lämpligt och kan tillkomma med frivillig markåtkomst i samråd med aktuella fastighetsägare. Avtal upprättas mellan fastighetsägaren och Trafikverket. Den processen kommer att fortgå framöver under planläggningen.

Väg 181

Synpunkter finns angående väg 181 som löper parallellt med stambanan på dess norra sida mellan Vårgårda och Herrljunga. I kommunens översiktsplan finns förslag till en ny sträckning som kan beröra den planerade järnvägsanläggningen.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket vill förtydliga att det inom ramen för järnvägsutbyggnaden inte är möjligt att ta en eventuell framtida utbyggnad av väg 181 mellan Bråttensby–Bergagärde i beaktande eftersom det saknas beslut om hur och när en sådan utbyggnad kan bli aktuell. Om och när det kan bli aktuellt att bygga om väg 181 är en fråga som ägs av Västra Götalandsregionen inom ramen för den Regionala transportplanen som kan ge Trafikverket i uppdrag att bygga om vägen. I järnvägsplanen konstateras att förbigångsspåren inte omöjliggör vägdragningen och konsekvenserna bedöms därför bli små för eventuella fortsatta planer för vägen.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Vid samrådsmöte med länsstyrelsen 2017-11-08 deltog representanter från Trafikverket, konsulter från konsultgruppen kring VR Infrapro samt representanter från länsstyrelsens olika enheter. Inför mötet hade länsstyrelsen fått tillgång till järnvägsplanen med status "Samrådshandling" inkl. bilagor. Syftet med mötet var att presentera projektets status inför länsstyrelsens yttrande över järnvägsplanen samt att diskutera lämpliga handlingsvägar för tillståndprocesser i samband med planläggningen och genomförandet av järnvägsprojektet. Följande frågor avhandlades.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen meddelade att arkeologisk utredning behövs för anläggningen och ersättningsvägar. Länsstyrelsen handlar upp utredningen. Det är viktigt att alla ytor som påverkas kommer med i utredningen – förutom järnvägsanläggningen även upplagsytor, eventuella bullervallar etc. Länsstyrelsen påtalar också de kulturhistoriska värdena i Hallebo trots att miljön inte ingår i något kulturmiljöunderlag.

Naturmiljö

Artskydd, generellt biotopskydd och kompensationsåtgärder avhandlades. Länsstyrelsen påtalar vikten av att beskriva ekologisk funktion så att gynnsam bevarandestatus säkerställs så att inte gränsen för dispens överskrids. Länsstyrelsen önskar samrådsmöte om skydds- och kompensationsplan för projektet.

Vattenverksamhet

Omgrävning av diken med byte av trummor, småvatten och våtmarker avhandlades. Diken och trummor kan hanteras i samma anmälningsärendet. Tillfällig grundvattensänkning behöver samrådas med länsstyrelsen. Länsstyrelsen trycker på Trafikverkets ansvar att inte påverka grundvattnet.

Buller

Några oklarheter i samrådshandlingen diskuterades. Några föreslagna åtgärder för buller fanns inte att redovisa vid samrådsmötet. Inventerings- och åtgärdsarbete pågår.

Elektromagnetiska fält

Riktvärden för elektromagnetiska fält bedöms inte överskridas och inga tåg stannar närmare än 20m från närliggande fastigheter. Länsstyrelsen har inget att anmärka kring den bedömningen.

Farligt gods

En riskanalys för farligt gods finns genomförd. Behov av skyddsåtgärder för 1–2 fastigheter utreds. Skyddsåtgärder kan kombineras med bullerskyddsåtgärder, exempelvis flamskyddsbehandlat bullerplank. Länsstyrelsen tycker att förslag på åtgärder och utformning av anläggningen verkar vara tillräckligt.

4. Andra informationstillfällen

4.1. Tidigt skede samt framttagande av "Samrådsunderlag"

Informationsmöte med allmänheten 2016-06-20

Ett informationsmöte hölls med allmänheten 2016-06-20 på Remmene bygdegård. Inbjudan skickades med brev till berörda fastighetsägare. Mötet anordnades av representanter från Trafikverket och syftet var att informera allmänheten om den planerade järnvägsutbyggnaden och det kommande arbetet med järnvägsplan samt ge möjlighet att komma med synpunkter och ställa frågor. Nedan sammanfattas frågeställningarna som uppkom.

Järnvägsanläggningen

På fråga om utredningsområdets storlek svarade Trafikverket med att det behövs för att kunna utreda ett bra läge för spåren. 2 km behöver utredas även om anläggningen bara blir ca 1 km. En principskiss på järnvägsanläggningen visades med fyra spår i bredd. Det är inte kostnadseffektivt att bygga fyra spår på längre sträckor – förbigångsspår på ca 1 km är effektivare.

Ersättning för fastighetsägare

Frågor om närhet till bostadsfastighet besvarades med att erbjudande om förvärv/inlösen/ekonomisk ersättning/flyttning av byggnader mm kan bli aktuellt. Detta diskuteras enskilt med varje berörd fastighetsägare.

Stängning av plankorsning vid Hallebo och ersättningsvägar

Frågor kring plankorsningen besvarades med att den stängs och att ersättningsvägar kommer att utredas och diskuteras med berörda.

Väg 181

Frågor om samordning med väg 181 uppkom och besvarades med att Trafikverket inte har avtal med Herrljunga kommun om åtgärder på vägen, men att en gång- och cykelväg utefter väg 181 utreds.

Buller

Frågor om buller besvarades med att Trafikverket kommer att utreda sträckan med avseende på buller och vibrationer. Information delges kontinuerligt under samråden. Åtgärder kan vara t ex fönsteråtgärder eller avskärmande bullerskydd. De nya kraven gällande buller/vibrationer är idag högre än när befintlig anläggning byggdes.

Underlagsutredningar under järnvägsplanen

Trafikverket upplyste om att information om bl.a. miljö, arkeologi, ekologi m.m. kommer att ske löpande vid informationsträffar. Alla undersökningar är offentliga handlingar och går att begära ut. De som utför utredningarna ska legitimera sig vid fältarbete och det kommer att meddelas i förväg till berörda fastighetsägare om utredningar sker på deras mark. Information kommer även att delges på projektets hemsida.

Informationsmöte med Herrljunga kommun, 2017-02-23

Möte genomfördes 2017-02-23 mellan Trafikverket och både politiker och tjänstepersoner från kommunen. Syftet var avstämning av flera pågående projekt som Trafikverket driver i och i anslutning till kommunen. När det gäller Herrljunga Västra skickade kommunen med att Trafikverket bör ha med tankarna om en eventuell ny planskild korsning mellan järnvägen och väg 181 om den får en ny sträckning i området. Kommunen arbetar för en ny sträckning av vägen mellan Bråttensby och Bergagärde eftersom vägen har låg standard. Kommunen driver frågan inom kommunalförbundet. Trafikverket meddelade att inga åtgärder finns inplanerade för väg 181 på sträckan förutom potter för smärre åtgärder.

Fastighetsägare som använder plankorsningen vid Hallebo 2017-02-07

Enskilda samtal har förts med ägare till berörda fastigheter på den södra sidan av järnvägen som använder plankorsningen vid Hallebo som tillfart. Samtalen genomfördes på Remmene bygdegård 2017-02-07. Av fem inbjudna fastigheter närvarade ägarna från fyra. Vid mötet deltog representanter från Trafikverket med konsulter. Inbjudan till samtalen skickades med brev. Syftet med samtalen var att få kunskap från boende och verksamma i området för att bättre förstå situationen kring banan lokalt, bland annat om hur vägar och korsningar fungerar för vardagsbestyr och fritidsaktiviteter. Nedan sammanfattas frågeställningarna och informationen som framfördes.

Läge på anläggningen och framtida trafikering

Det framfördes synpunkter på var anläggningen bör ligga längs stambanan för att inte störa bostadsfastigheter. Trafikprognos önskades.

Stängning av plankorsning vid Hallebo och ersättningsvägar

De boende föreslog att ersättningsvägar både åt den planskilda korsningen åt väster (vid Remmene kyrka) och den åt öster rustas upp och får statsbidrag. Då minskar genomfartstrafik genom gårdarna vid Hallebo vilket är viktigt för att känna avskildhet.

En gc-port föreslogs, som möjliggör en kort väg till busshållplats och den planerade gång- och cykelvägen längs väg 181. Det påtalades att många rider över korsningen vid Hallebo. På några ställen känner man till att människor genar över spåret mitt på sträckan, för att komma till skogen söder om järnvägen.

Buller och lukt

Det påtalas att bullerstörningarna har ökat sedan rälen byttes ut i ena riktningen och man befärar att det blir ännu sämre när den andra riktningen också åtgärdas. Frågor om lukt vid inbromsning av tåg ställdes och om det är farligt att inandas.

5. Underlag

Underlag i form av protokoll, minnesanteckningar, tjänsteanteckningar, brev m.m. finns hos Trafikverket.

TRAFIKVERKET

Trafikverket, 405 33 Göteborg. Besöksadress: Kruthusgatan 17.

Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se